

وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی
دبيرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی

برنامه آموزشی و ضوابط رشته تخصصی بیماریهای عفونی و گرمسیری

کمیسیون تدوین و برنامه ریزی آموزشی

۱۳۹۲ اسفند

به نام فداوند بخشندۀ مهربان

بخش اول

برنامه آموزشی رشته
تخصصی بیماریهای عفونی و گرمسیری

فهرست مطالب

صفحه	موضوع
۳	اسامی تدوین کنندگان برنامه
۴	مقدمه- عنوان - تعریف و طول دوره
۴	تغییرات عمده این برنامه نسبت به برنامه قبلی
۵	تاریخچه وسیل تکاملی دوره در ایران و جهان
۶	حدودنیاز به نیروی دوره دیده در این حیطه تا ۱۰ سال آینده
۶	فلسفه- دور نما - رسالت
۷	پیامدهای مورد انتظار از دانش آموختگان این دوره
۷	نقش ها و وظایف حرفه ای دانش آموختگان در جامعه
۹	توانمندیهای ومهارت‌های پروسیجرال مورد انتظار
۱۰	راهبردها و روش های آموزشی
۱۱	اسامی رشته های دوره هایی که با این دوره همپوشانی یا تداخل عملی دارند
۱۲	ساختار کلی دوره
۱۳	عناوین مباحثی که دستیاران در بخش های چرخشی به آن می پردازنند به تفکیک هر بخش
۱۳	عناوین دروس
۱۶	انتظارات اخلاق حرفه ای از دستیاران -بعضی از راهکارهای پیشنهادی
۲۰	منابع درسی که با استفاده از آنها آموزش این برنامه قابل اجرا است
۲۲	ارزیابی دستیاران
۲۲	شرح وظایف دستیاران
۲۳	حداقل های مورد نیاز در برنامه
۲۴	ارزشیابی برنامه
۲۸	منابع مورد استفاده برای تهیه این سند
۳۰	صور تجلیسه کمیسیون تدوین و برنامه ریزی آموزشی
۳۱	ضوابط برنامه

اسامی اعضاي کميته تدوين برنامه:

نام و نام خانوادگی	رقبه	دانشگاه
دکتر حسین حاتمی دانشیار دانشگاه علوم پزشكی شهید بهشتی		
دکتر محبوبه حاج عبدالباقي دانشیار بيماريهاي عفوني دانشگاه علوم پزشكی تهران		
دکتر فرزین خوروش مدیر گروه رشته تخصصي بيماريهاي عفوني و گرمسيري دانشگاه علوم پزشكی اصفهان		
دکتر مهرناز رسولی نژاد استاد بيماريهاي عفوني و مدیر گروه دانشگاه علوم پزشكی تهران		
دکتروشنگ ساغری استاد بيماريهاي عفوني دانشگاه علوم پزشكی شهید بهشتی		
دکتر مسعود صالحی دانشیار بيماريهاي عفوني و گرمسيري دانشگاه علوم پزشكی زاهدان		
دکتر سید محمد علوی مدیر گروه رشته تخصصي بيماريهاي عفوني و گرمسيري دانشگاه علوم پزشكی اهواز		
دکتر مینو محرز استاد گروه عفوني دانشگاه علوم پزشكی تهران		
دکتر مسعود مردانی استاد گروه عفوني دانشگاه علوم پزشكی شهید بهشتی		
دکتر بهروز نقيلي استاد بيماريهاي عفوني و مدیر گروه دانشگاه علوم پزشكی تبريز		
دکتر داود یادگاري نيا استاد متخصص بيماريهاي عفوني دانگشاhe علوم پزشكی شهید بهشتی		

اسامی همکاران کمیسیون تدوین و برنامه ریزی آموزشی:

دکتر سید امیر محسن ضيایي معاون آموزشی و دبیر شورا ، نمایندگان منتخب دبیرخانه شورای آموزش پزشكی و تخصصی : دکتر مهرداد حق ازلى (معاون واحد تدوین و برنامه ریزی آموزشی) ، دکتر سید علی صفوی نائيني معاون حوزه ارزشيانی و اعتباربخشي ، دکتر عليرضا استقاماتي ، دکتر حبيب الله پيروى ، دکتر علی حائرى ، دکتر ولی الله حسنى ، دکتر لادن حقيقي ، دکتر علی حميدى مدنى ، دکتر مریم رسولياني ، دکتر زهرا فردی آذر ، دکتر مجید فرور دین ، دکتر عبدالجليل کلانتر هرمزى ، دکتر رضا لباف قاسمى ، دکتر وحيد عشوريون و دکتراالله ملکان راد ، نماینده معاونت بهداشت : دکتر ناصر کلانترى ، نماینده سازمان نظام پزشكى : دکتر داود امى ، دبیران هیئت متحنه : دکتر اشرف آل ياسين (زنان وزايمان) دکتر عمران رزاقى (روانپزشكى) دکتر محمد علی محققى (جراحى عمومى) دکتر محمد رضا شکبى (داخلى) دکتر علی اکبر سيارى (کودکان) دکتر سید سجاد رضوى (بيهوشى) و کارشناس کمیسیون تدوین و برنامه ریزی آموزشی ریحانه بنزادگان و کارشناس برنامه سرکار خانم دکتر مریم الاسادات مصطفوی

اسامی همکاران کمیسیون دائمي معين شورای آموزش پزشكی و تخصصی :

دکتر سید امیر محسن ضيایي معاون آموزشی ، دکتر آبتین حيدر زاده مدیر کميته فني آزمونها و امور دستياري دبیرخانه شورای آموزش پزشكی و تخصصی ، دکتر حبيب الله پيروى عضو هيأت علمي دانشگاه علوم پزشكی شهید بهشتی و نماینده منتخب وزير ، دکتر سید علی صفوی نائيني معاون حوزه ارزشيانی و اعتباربخشي ، دکتر مهرداد حق ازلى معاون واحد تدوین و برنامه ریزی آموزشی ، دکتراحمد خالق نژاد طبرى دبیرشورای گسترش دانشگاههاي علوم پزشكى کشور ، دکتر امير حسین امامي رئيس دانشگاه پزشكى تهران ، خانم دکتر جورجانى رئيس دانشگاه پزشكى شهید بهشتی ، دکتر مسعود ناصري پور رئيس دانشگاه پزشكى ايران ، دکتر محمود نجابت رئيس دانشگاه پزشكى شيراز ، دکتر محمد رضا صيرى رئيس دانشگاه پزشكى اصفهان و نماینده منتخب وزير ، دکترامير هوشنگ مهر پرور رئيس دانشگاه پزشكى يزد ، دکتر مجید رضا شيخ رضايي سپرست دانشگاه پزشكى مازندران ، دکترا بهرام نيكخور رئيس دانشگاه پزشكى كردستان ، دکتر سيد کاظم شكورى رئيس دانشگاه پزشكى تبريز ، دکترا جلال خير خواه رئيس دانشگاه پزشكى گيلان ، دکترا مجید شيراني رئيس دانشگاه پزشكى شهركرد ، دکترا سيد جلال هاشمي رئيس دانشگاه پزشكى اهواز ، دکترا عليرضا خويي رئيس دانشگاه پزشكى مشهد ، دکترا محمد علی امير زرگر رئيس دانشگاه پزشكى همدان ، دکترا سرمديان رئيس دانشگاه پزشكى اراك ، دکترا جان محمدی رئيس دانشگاه پزشكى بابل ، خانم دکترا زهرا ذاکرى رئيس دانشگاه پزشكى زاهدان ، خانم دکترا طاهره چنگيز دبیر شوراي آموزش پزشكى عمومى ، دکترا محمد رضا شکبى رئيس دانشگاه پزشكى کرمان و نماینده منتخب وزير ، دکترا سيد امير حسین قاضى زاده هاشمى عضو هيأت علمي دانشگاه علوم پزشكى شهید بهشتی و نماینده منتخب تهران و نماینده منتخب وزير ، دکترا سيد محمد تقى طباطبایي عضو هيأت علمي دانشگاه علوم پزشكى شهید بهشتی و نماینده منتخب وزير ، دکترا نيره اسلامي کارشناس کمیسیون دائمي معين دبیرخانه شورای آموزش پزشكى و تخصصی

اسامی مدعوین در جلسه کمیسیون تدوین و برنامه ریزی آموزشی:

دکتر محمد رضا رزاقى (ارلوژى- شهید بهشتى) دکترا فيض ا. منصورى (عفوني - کرمانشاه)- دکتر محمد رضا حسن جانى روشن (عفوني - بايل)

تغييرات دائمی الگوی توزيع بیماری های عفونی در کشور ، حذف وریشه کنی برخی از بیماری ها ، بروز بیماری های نوپدید و بازپدید در جهان ، کشف ارگانیسم های جدید با ویژگی های بیولوژیک منحصر به فرد ، توسعه روزافزون فناوری ، کشف داروهای آنتی بیوتیک جدید ، بیوتوریسم و دفاع بیولوژیک ، رواج درمان های جانشین و روی آوردن مردم به اینگونه درمان ها ، افزایش و پیشرفت اطلاعات ، ابداع شیوه های جدید آموزشی ، تغييرات اکوسیستم و مسافرت های سریع ، مهاجرت ها ، کشف واکسن های جدید ، گسترش رشته های جدید ، افزایش طول عمر ، درمان های جدید نظری پیوند اعضا و در یک کلام روش های تشخیصی و درمانی مطابق با نیازهای جامعه ، سبب شده تا برنامه تحصیلی دوره تخصصی بیماری های عفونی و گرمیسری مورد بازبینی قرار گیرد . لذا این مجموعه با تلاش اعضای کمیته تدوین برنامه دستیاری این رشته تهیه و در اختیار مجریان قرار گرفته است .

عنوان رشته به فارسی و انگلیسی :

Infectious Diseases & Tropical Medicine

بیماری های عفونی و گرمیسری

تعريف رشته :

رشته بیماری های عفونی و گرمیسری شاخه ای از علوم پزشکی است که به پیشگیری ، تشخیص ، درمان و آموزش بیماری های ناشی از ارگانیسم های بیماری زا نظیر : انواع و اشکال مختلف باکتری ها ، ویروس ها ، انگل ها و قارچ ها و پریون ها در گروه های سنی مختلف می پردازد .

این رشته در پیشگیری و کنترل همه گیری های بیماری های مسری ، مقاومت های میکروبی ، نظارت ب رمصرف آنتی بیوتیکها عفونت های بیمارستانی ، حذف و ریشه کن کردن بیماری های واگیر دار نیز نقش اساسی دارد .

طول دوره آموزش :

طول دوره رشته تخصصی بیماری های عفونی و گرمیسری ۴ سال است .

خلاصه نیاز سنجی های انجام شده ، یا پیشنهادات تغییر :

با توجه به اینکه سالهای زیادی از تدوین برنامه آموزشی این رشته می گذرد ، تغييرات سریعی در محتوای رشته صورت پذیرفته که در مقدمه ذکر گردیده و با توجه به اینکه پیشنهادات متعددی که از طرف اساتید ، مدیران گروه و دستیاران از همایش ها و فضای مجازی برای تغييرات در برنامه آموزشی ارائه شده است ، تصمیم به بازنگری برنامه ضروری تشخیص داده شد .

تغييرات عمده این برنامه نسبت به برنامه قبلی :

تغييرات عمده ایجاد شده در این برنامه :

- تاکید بر بر تامین امکانات لازم جهت آموزش و کسب توانایی در اداره عفونت در بیماران نقص اینمنی ، بیماری های بازپدید و نوپدید آموزشی تجویز مصرف مناسب آنتی بیوتیکها و کنترل عفونتهای بیمارستانی
- تعیین عنوان های درسی دوره توانمندسازی بهداشتی - پژوهشی و تاکید بر لزوم اجرای متحددالشكل آن در دانشگاه های ذیر بطری

تاریخچه و سیر تکاملی رشته:

الف : در جهان

نخستین بار در تاریخ، ابوعلی سینا در ابتدای قرن یازدهم طبیعت سرایت بیماریهای عفونی را شرح داد و به همین دلیل پدر طب نوین لقب گرفت . او در کتاب قانون طب به سال ۱۰۲۰ میلادی قرنطینه را به منظور محدود کردن گسترش بیماریهای عفونی و مسری معرفی کرد . او همچنین توضیح داد ترشحات بدن قبل از ابتلا به عفونت توسط اجسام خارجی آلوده و عفونی می شوند ولی او آنها را به عنوان علل اولیه بیماری تلقی نمی کرد . زمانی که بیماری کشنده طاعون در قرن چهارم به آندلس رسید، ابن ختنیها و ابن الخطیب این فرضیه را مطرح کردند که بیماریهای عفونی بوسیله میکرووارگانیسم ها وارد شده به بدن انسان ایجاد می گردند.

عقاید مشابه در اروپا در خلال دوران رنسانس بخصوص در زمان تالیف کتاب راهب ایتالیایی (نوشته گرولاموفراکاستورو) رواج بیشتری یافت.

آنتوان لوونهوک (۱۶۳۲-۱۷۲۳) دانش میکروسکوپی را گسترش داد و امکان مشاهده آسان باکتری ها بوجود آمد. لویی پاستور اثبات کرد که برخی بیماریها بوسیله عوامل عفونی ایجاد می گردند و واکسن هاری را ساخت. رابرт کخ مطالعاتی را در زمینه بیماریهای عفونی برایه فرضیه کخ بخصوص در زمینه سل انجام داد.

ادوارد جنر، جوناز سالک و آلبرت سایبن و اکسن های موثر آبله و فلچ از کشورهای مختلف را تولید کردند که منجر به ریشه کنی آبله و حذف فلچ در دنیا گردید.

الکساندر فلمینگ پنی سیلین، اولین آنتی بیوتیک موثر را کشف کرد. Gerhard Domagk سولفونامیدها- اولین داروهای ضد میکروبی وسیع الطیف سنتتیک را کشف کرد. این رشته در حال حاضر در اکثر کشورهای اروپایی غربی و آمریکا بعنوان رشته فوق تخصصی از شاخه بیماریهای داخلی قلمداد می شود ولی در بعضی از کشورها از جمله بنوعی در کشور فرانسه و ایران بعنوان تخصص بوده و به تربیت نیروی متخصص در این زمینه می پردازند.

ب : در ایران

سابقه رشته تخصصی بیماریهای عفونی در ایران به سالهای قبل از ۱۳۳۰ بر می گردد که عمدتاً با کرسی بیماریهای عفونی در دانشکده پزشکی دانشگاه تهران شروع گردیده است. در سال ۱۳۳۳ اولین بخش عفونی دانشگاهی در بیمارستان هزار تختخوابی سابق (بیمارستان امام خمینی کنونی) افتتاح گردید که اصطلاحاً بعنوان بخش صد تختخوابی نامیده می شد . در آنزمان دوره تخصصی بیماریهای عفونی دو سال بود که پذیرش دستیار با امتحان درون بخشی در بخش مذکور صورت می گرفت سپس با مرکزی شدن پذیرش دستیار توسط وزارت متبوع و افزایش دوره به مدت سه سال و منظور نمودن MPH بعنوان جزئی از دوره با دریافت مدرک مربوطه تا سال ۱۳۷۶ ادامه یافت. با توجه به نیاز آنزمان به تخصص بیماریهای عفونی در اقصی نقاط کشور که تربیت دستیار در دانشگاههای شهید بهشتی، اصفهان، تبریز، مشهد و متعاقب آن با افزایش دوره تخصصی به چهار سال علاوه بر دانشگاههای ذکر شده در دانشگاههای زاهدان و اهواز و کرمانشاه نیز تربیت دستیار صورت گرفت در حال حاضر در ۸ دانشگاه علوم پزشکی کشور امکانات تربیت دستیار رشته تخصصی بیماریهای عفونی وجود دارد. از سال ۱۳۸۴ با توجه به فوق تخصصی بودن این رشته در اکثر کشورهای دنیا و تغییر نیازهای جامعه ایران با تایید مسئولین محترم وزارت بهداشت و تایید اعضای هیئت متحنن دانشنامه تخصصی برنامه آموزش ضوابط دوره فوق تخصصی بیماریهای عفونی و گرمسیری تصویب و از سال ۱۳۸۵ به اجراء در آمد. و مجوز مربوطه فقط به دو دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی و تهران داده شده است.

حدود نیاز به تربیت متخصص در این رشته در ۵۵ سال آینده :

با توجه به تعداد موجود متخصص عفونی و تعدادی که به عنوان دستیار پذیرش می‌شوند، همچنین افرادی که به مرور بازنشسته می‌شوند، در حال حاضر پیشنهاد می‌شود وضعیت به همین منوال ادامه یابودان شگاه جدیدی مبادرت به پذیرش دستیار عفونی ننماید.

Philosophy (Beliefs & Values)

"سلامت" حق اساسی تمامی انسان‌ها است و رشته بیماری‌های عفونی و گرم‌سیری قادر است، با پیشگیری، درمان، کنترل، حذف و ریشه‌کنی بیماری‌های عفونی، در ارتقای کیفیت زندگی مردم و تامین، حفظ و ارتقای سلامت آحاد جامعه، تاثیر قابل توجیهی داشته باشد عمیقاً اعتقاد داریم که امروزه وارث میراث گرانبهای "داروهای ضد میکروبی" هستیم و باستی با مصرف منطقی، به جا و عقلایی این داروها از (تاثیرات حیات‌بخش) آنها پاسداری نماییم که منجر به مقاومت داروئی نگردد . ما به اصل همکاری بین‌بخشی پایبندیم ، لذا با اکثر رشته‌های تخصصی پایه و بالینی همکاری تنگاتنگ داریم . هرچند بر این باوریم که در کشور خود در مرحله گذار اپیدمیولوژیک قرار داریم، لیکن به نوپدیدی (Emerging) و بازپدیدی (Re-emerging) بیماری‌های عفونی و احتمال سوء استفاده بیوتوریستی (بیوتوریسم) از عوامل عفونت زا و پدافند غیر عامل در مقابل مخاطرات بیولوژیک نیز توجه داشته و معتقدیم ، این پدیده‌ها نه تنها بهداشت کشور ما ، بلکه سلامت جهانی را مورد تهدید قرار می‌دهند .

با توجه به اینکه ، ممکن است ارگانیسم های خطرناک یا سmom آنها امورد سوءاستفاده جنگ افزاری قرار گیرند ، تاکید داریم که شاغلین این رشته باستی مجهر به علم مقابله (تشخیص و درمان) ، همکاری در تیم سلامت جهت ساماندهی به بحران‌های ناشی از بیوتوریسم و در صورت امکان ، پیشگیری از آسیب های ناشی از آن باشند . در این رشته بسط پژوهش‌ها ، یادگیری مدام‌العمر ، تقدم پیشگیری بر درمان ، بهره‌گیری از جنبه‌های حفاظتی و رعایت اکید اخلاق حرفه‌ای هستیم ، مورد تاکید است.

دور نما(چشم انداز):

ما در ۱۰ سال آینده ، از جنبه‌های کمیت و کیفیت نیروی انسانی ، ارائه خدمات و تولید علم ، در منطقه از کشورهای برترین خواهد بود.

Mission:

رسالت این رشته ، تربیت پژوهشکار متخصص کارآمد، حرفه‌ای و اخلاق مدار به منظور ارائه خدمت در زمینه‌های آموزش، پیشگیری، کنترل، حذف، ریشه‌کن کردن و درمان بیماری‌های عفونی و عوارض ناشی از آن با بالاترین کیفیت ، کاهش دادن بار این بیماری‌ها و ارتقای سلامت مردم در کشور و گسترش پژوهش‌ها و مژهای دانش در این رشته است .

Expected outcomes

پيامد هاي مورد انتظار از دانش آموختگان:

لازم است دستيارات در پاياب دوره آموزش تخصصي خود:

- ۱- اطلاعات ضروري اپيدميولوژيك، علوم پايه و باليني کسب کرده باشنند و بتوانند آن را در طول اشتغال حرفه اي خود در سطح مطلوب به کار گيرند.
- ۲- در گرفتن شرح حال، انجام معاینات فيزيكى و تهيه خلاصه پرونده بيماران مهارت داشته باشنند.
- ۳- شيوه هاي مناسب و منطبق بر اخلاق پزشكى را در كليه مراحل پيشگيري، تشخيص، درمان و پژوهش هاي مرتبط فرا گرفته و بتوانند به کار گيرند.
- ۴- بتوانند بررسی هاي تشخيصي لازم را انجام و تفسير کنند.
- ۵- مهارت هاي عملی لازم را برای انجام اقدامات تشخيصي در حیطه بيماري هاي عفوني و گرمسيري کسب کرده باشنند.
- ۶- با آگاهى از امکانات موجود، هزينه بررسی های تشخيصی و درمانی و قضاوت باليني صحیح بتوانند در مورد هر بيمار مناسبترین رویکرد (hcaorppa) را انتخاب کنند.
- ۷- قادر به اداره (management) عفونت در بيماران مبتلا، با شرایط خاص باشنند.
- ۸- بعنوان مسئول کميته کنترل عفونت بيمارستانی، قادر به پيشگيري و تشخيصي عفونتهاي بيمارستانی، اپيدمي هاي آن، مدیریت و کنترل انها باشنند.
- ۹- قادر به تشخيص اپيدمي هاي منطقه ای، سامانه هاي و کنترل آنها باشنند.
- ۱۰- قادر به انجام مشاوره هاي در خواستي از سایر تخصص ها باشد.
- ۱۱- حدود شغلی خود را بشناسند و بتوانند در موارد ضروري با همکاران ديگر مشاوره کنند.
- ۱۲- قادر باشنند اقدامات مناسب پيش گيري در ارتباط با تشخيص احتمالي يا قطعي بيماري را انتخاب نمايند.
- ۱۳- قادر به برقراری ارتباط مناسب با بيماران و اطرافيان آنها، پزشكان، پراپزشكان و کارکنان ديگر مراكز درمانی باشنند.
- ۱۴- قادر باشنند به رده هاي مختلف نظام سلامت آموزش بجهند.
- ۱۵- قادر به مدیریت برنامه استراتژيك Antibiotic stewardship در دانشگاه باشنند ، بيمارستانها، مراكز درمانی و مدیریت داشته باشنند.
- ۱۶- قادر به روياوري سندرومیک با بحرانهاي بیولوژیک طبیعی و عمومی باشنند.
- ۱۷- قادر به مدیریت و طراحی تحقیقات بالینی، طرح های پژوهشی و HSR در زمینه بيماري هاي عفوني باشنند.

Roles:

نقش هاي دانش آموختگان در جامعه:

دانش آموختگان رشته بيماري هاي عفوني و گرمسيري در جامعه، در نقش هاي زير انجام وظيفه خواهند نمود	
مشاور	*
مدير	*
پژوهشگر	*
Health Advocate	*
حامى سلامت	*
	پيشگيري
	آموزشی
	تشخيصي
	درمان گر

Tasks:

وظایف حرفه ای دانش آموختگان:

وظایف حرفه ای دانش آموختگان این رشته ، در نقش های مختلف به شرح زیر است :

(الف) نقش تشخيصی :

- * برقرار کردن ارتباط حرفه ای با بیماران
- * گرفتن شرح حال
- * انجام معاینات بالینی
- * درخواست اقدامات پاراکلینیکی
- * انجام پروسیجرهای تشخیصی مرتبط
- * تفسیر آزمایشات پاراکلینیک
- * تشخیص بیماری ها

(ب) نقش درمانی :

- * انتخاب رویکرد درمانی مناسب
- * تجویز منطقی دارو
- * معرفی به سایر تخصص ها در موارد لازم
- * پیگیری و پایش درمانی
- * گزارش بیماری های قابل گزارش به مراجع مربوطه

(ج) نقش مدیر :

- * مدیریت بیمار (Patient Management) اعم از سرپائی و بستری
- * مدیریت عفونتهادرز مینه "HIV/AIDS" ، بیماران پیوند و نقص اینمی ، MDR TB ، ....
- * مدیریت همه گیری ها
- * مدیریت در کنترل، پیشگیری و درمان عفونت های بیمارستانی
- * مدیریت در بلایا و حوادث طبیعی و بیوترووریسم
- * ایفای نقش مدیریت در پیشگیری اولیه از عفونتها
- * مدیریت Antibiotic Stewardship

(د) نقش مشاور :

- * ارائه مشاوره به سایر رشته های تخصصی
- * ارائه مشاوره تخصصی به مراکز مدیریت بیماری ها، معاونتهای بهداشتی در وزارت بهداشت و دانشگاهها
- * ارائه مشاوره تخصصی به بیماران خاص، HIV/AIDS و بیماران پیوندی و سرطان
- * ارائه مشاوره به سازمانهای مردم نهاد در داخل کشور و سازمانهای بین المللی مرتبط با سلامت در سطح جهان

(ه) نقش پیشگیری کننده (منظور پیشگیری سطح اول است) :

- * ارائه مشاوره پیشگیری اولیه نظری اینمونوپروفیلاکسی، پیشگیری داروئی، ایزو لاسیون بیماران واگیر

(و) نقش آموزش دهنده :

- * آموزش بیماران و خانواده ها
- * آموزش جامعه در موقع لزوم
- * آموزش گروههای خاص نظری سایر اعضای تیم سلامت

(ز) نقش پژوهشگر :

- * طراحی و اجرای پژوهش های کاربردی ، بنیادی ، بالینی و HSR
- * توصیف و تحلیل و تفسیر داده هادر حد ضرورت
- * نشر اطلاعات و نتایج پژوهش ها

Scientific writing

- * نقد گزارش ها و مقالات علمی مرتبط
- * استفاده از گزارشات و مقالات علمی مرتبط

ح) نقش هامی سلامت

- * انتقال دانش مربوط به بیماری های عفونی به تصمیم سازان عرصه سلامت و تعامل با آنها

در تمامی نقش ها رعایت اصول اخلاق پزشکی عمومی و حرفه ای ضروری است.

توانمندی ها و مهارت های پروسیجرال مورد انتظار:

Expected Competencies & Procedural Skills:

(General Competencies): الف: توانمندی های عمومی مورد انتظار:

روش آموزش	توانمندی
برگزاری کارگاه آموزشی	گردآوری و ثبت اطلاعات: برقراری ارتباط مؤثر حرفه ای
آموزش بر بالین	اخذ شرح حال تخصصی
آموزش بر بالین	ارزیابی و معاینه تخصصی بیماران
برگزاری کارگاه آموزشی یا آموزش بر بالین	درخواست منطقی آزمایشات پاراکلینیکی
برگزاری کارگاه آموزشی	تشکیل پرونده، ثبت اطلاعات و تنظیم مدارک پزشکی
تمرین بر بالین بیمار	استدلال بالینی، تشخیص و تصمیم گیری برای بیمار: تفسیر آزمایشات پاراکلینیکی ادغام یافته های بالینی و پاراکلینیکی استنتاج و قضاؤت بالینی تشخیص بیماری تصمیم گیری بالینی جهت حل مساله بیمار
کلاس نظری-Self study- آموزش بر بالین	اداره بیمار (Patient Management) (Patient care) مراقبت از بیمار
برگزاری کارگاه آموزشی	تجویز منطقی دارو (نوشتن نسخه دارویی و order)
کلاس نظری-Self study-	انتخاب مناسبترین رویکرد تشخیصی - درمانی و اجرای آن برای بیمار
برگزاری کارگاه Consulting & Concealing	درخواست و ارائه مشاوره پزشکی
تمرین در طول دوره	ایجاد همانگی های لازم و ارجاع بیمار آموزش بیمار پیگیری بیمار
برگزاری کارگاه روش تحقیق و مقاله نویسی	توانمندی های دیگر: پژوهش
تمرین - نظارت استاد	ارائه مشاوره های تخصصی
برگزاری کارگاه یا کلاس	حمایت و دفاع از حقوق بیماران
برگزاری کارگاه یا کلاس	طبابت مبتنی بر شواهد
ارائه مدرک ICDL یا تأیید بخش	استفاده از رایانه و جستجوی اطلاعات علمی در منابع الکترونیکی
	مدیریت بیمار (Patient Management) اعم از سرپائی و بستری
	مدیریت عفونتهادربخشهای خاص HIV/AIDS، بخشهای MDR TB، ICU، بخشهای پیوند و نقص اینمی،
	مدیریت همه گیریها
	مدیریت در کنترل، پیشگیری و درمان عفونتهای بیمارستانی
	مدیریت در بلایا و حوادث طبیعی و بیوتوروریسم
	ایفای نقش مدیریت در پیشگیری اولیه از عفونتها
	مدیریت Antibiotic Stewardship
	ارائه مشاوره به سایر رشته های تخصصی
	* ارائه مشاوره تخصصی به مراکز مدیریت بیماری ها، معاونتهای بهداشتی در وزارت بهداشت و دانشگاهها
	* ارائه مشاوره تخصصی به بیماران خاص، HIV/AIDS و بیماران پیوندی
	* ارائه مشاوره به سازمانهای مردم نهاد در داخل کشور و سازمانهای بین المللی مرتبط با سلامت در سطح جهان

ب: مهارت های پروسیجرال(اقدامات تشخیصی - درمانی) :

تذکرہ: دفعات ذکر شده در این جدول برای "یادگیری" است و دفعات انجام ه ر اقدام در طول دوره محدودیتی ندارد و بر حسب نیاز خواهد بود. قادر در صورت نیاز قابل گسترش است.

پروسیجر (Procedure)	مشاهده	کمک در انجام	انجام مستقل	کل دفعات
پونکسیون مایع پلور	۲	۲	۳	۷
پونکسیون مایع آسیت	۲	۲	۳	۷
پونکسیون مایع مفصلی زانو	۲	۲	۵	۹
پونکسیون مایع نخاعی (L.P)	۳	۳	۱۰	۱۶
آسپیراسیون و بیوپسی مغز استخوان	۳	۳	۱۰	۱۶
بیوپسی کبد	۳	۳	۶	۱۲
آسپیراسیون و تخلیه آبسه های سطحی	۲	۲	۵	۷

محتوای آموزشی :

(Core Procedural Skills Topics) عناوین مهارت‌های عملی ضروری

ردیف	عنوان مهارت	کل دفعات مورد نیاز	سال ۱	سال ۲	سال ۳	سال ۴
	در طول دوره ۴ ساله بخصوص سال ۱ و ۲ مهارت‌های مذکور راکسب می نمایند. تقسیم نیرو براساس نظر مدیر برنامه انجام می گردد.					

Educational Strategies:

راهبردهای آموزشی :

این برنامه بر راهبردهای زیر استوار است :

- تلفیقی از دانشجو و استادمحوری
  - یادگیری مبتنی بر وظایف (task based)
  - یادگیری مبتنی بر مشکل (problem based)
  - یادگیری مبتنی بر موضوع (subject directed)
  - یادگیری مبتنی بر شواهد (evidence based)
  - دیسیپلینری همراه با ادغام موضوعی در صورت نیاز
- (community oriented) یادگیری جامعه نگر
  - (hospital based) آموزش بیمارستانی
  - یادگیری سیستماتیک
  - آموزش compulsory و در بخش کوچکی از دوره elective

روش‌ها و فنون آموزش (روش‌های یاددهی و یادگیری) :

در این دوره ، عمدتاً از روش‌ها و فنون آموزشی زیر بهره گرفته خواهد شد :

- * انواع کنفرانس‌های داخل بخشی ، بین بخشی ، بیمارستانی ، بین رشته‌ای و بین دانشگاهی
- * بحث در گروه‌های کوچک - کارگاه‌های آموزشی - ژورنال کلاب و کتاب خوانی - case presentation
- * گزارش صحبتگاهی - راندهای کاری و آموزشی - انجام مشاوره‌های تخصصی همراه با استاد - آموزش سرپایی - آموزش در اتاق پروسیجر - کلیشه خوانی - تحلیل بیماران دشوار
- * استفاده از تکنیک‌های آموزش از راه دور بر حسب امکانات .
- * مشارکت در آموزش رده‌های پایین تر .
- * self education, self study *
- * روش و فنون آموزشی دیگر بر حسب نیاز و اهداف آموزشی .

اسامی رشته‌ها یا دوره‌هایی که با این دوره در انجام بعضی پروسیجرها همپوشانی یا تداخل باز دارند

الف: همپوشانی: این دوره در انجام بعضی اقدامات تشخیصی- درمانی (procedures) با دوره‌ها یا رشته‌های داخلی و جراحی به طور کامل همپوشانی دارد .

ب: تداخل حرفه‌ای:

پیشنهاد برای رفع مشکلات ناشی از تداخل حرفه‌ای:

دانش آموختگان این دوره ، در موارد پیچیده زیر که نیازمند انجام کار به صورت تیمی است به عنوان عضو یا رهبر تیم ، بر حسب نوع کار ، آنرا در قالب تیم به انجام خواهند رساند.

مدیریت و درمان هپاتیت ویروسی

مدیریت و درمان عفونتهای پای دیابتی

مدیریت و درمان آبسه‌های ارگانهای مختلف

مدیریت و درمان بیماران پیوندی

مدیریت و درمان بیماران مبتلا به نقایص ایمنی اولیه واکتسابی

مدیریت و درمان عفونتهای بیمارستانی

مدیریت کنترل عفونت

(Antibiotic stewardship)

ساختار کلی دوره آموزشی:

سالهای دستیاری	بخش / واحد (عرصه آموزش)	محتوی	مدت زمان
اول	داخلی جنرا	بیماریهای داخلی مختلف	۶ ماه
	بخش اورژانس	اورژانسهای داخلی و عفونی	۲ ماه
	بخش ریه	COPD-آسم-پنومونی-پلورال افیوژن- آبسه ریه	۱ ماه
	بخش روماتولوژی	بیماریهای روماتولوژیک و وااسکولیت ها درافتراق با بیماریهای عفونی	۱ ماه
	بخش گوارش	اسهال مزمن -هپاتیت ها- برخوردها زردی- SBP	۱ماه
	بخش غدد یا قلب یا خون (اختیاری)	دیابت-آندوکاردیت-پریکاردیت-عفونت در بروترزهای قلبی	۱ ماه
دوم	۱-دانشکده بهداشت (گروه MPH) ۲-دانشکده پژوهشی (گروه پژوهشی اجتماعی) ۳- دانشکده پژوهشی گروه بیماریهای عفونی با همکاری ردیف او ۲ در صورت لزوم	۱- روش تحقیق (۲ واحد) ۲- آمار حیاتی و SPSS و ارزیابی مقادنه ۳- اپیدمیولوژی بالینی بیمارهای عفونی شامل مبانی ، کلیات، اپیدمیولوژی بیماریهای شایع ، نوپدیدی و بیوتربوریسم (۴ واحد) ۴- مدیریت خدمات بهداشتی - درمانی و اقتصاد بهداشت (۲ واحد) ۵- کنترل همه گیریها و تفسیر دقیق آزمون ها (۲ واحد)	در طول سال دوم با نظر مدیر گروه
	دانشکده پژوهشی یا گروه پاتولوژی	دوره های آزمایشگاهی مرتبه (اسمیر و بررسی سرولوژی انواع کشت باکتریال، اسمیر و کشت قارچ و سرولوژی PCR و بررسهای شایع)	۱ ماه
	گروه بیماریهای عفونی و گرمسیری	آموزش بالینی بخش و درمانگاهی	۱۱ ماه
	گروه بیماریهای عفونی و گرمسیری	آموزش بالینی بخش و درمانگاهی	۱۲ ماه
	بخش هماتولوژی-انکولوژی و پیوند	آموزش بالینی عفونت در پیوندهای مختلف : کلیه مغز استخوان، کبد، قلب	۱ ماه
	ICU	آموزش بالینی عفونت در مکانهای پرخطر مانند ICU	
سوم و چهارم	بخش عفونی اطفال	آموزش بالینی بیماریهای عفونی کودکان	۱ ماه
	بخش رادیولوژی	آموزش رادیولوژی و آشنایی با اصول کلی CT, MRI و سونوگرافی	۱ ماه
	گروه بیماریهای عفونی و گرمسیری	آموزش بالینی	۸ ماه

توضیحات: در مراکزی که فاقد ام کانات دوره های تاییده شده مذکور نظیر اپیدمیولوژیست بالینی و متخصص پژوهشی اجتماعی هستند از گروههای آموزشی دانشکده بهداشت استفاده خواهد شد. در ضمن دستیاران باید در انتهای، در آزمون ارتقای رشته داخلی شرکت کنند و در صورت قبولی به مرحله بعدمیرونند و برای مشروطیتها طبق ضوابط عمل خواهد شد.

عنوان مباحثی که باید دستیاران در بخش های چرخشی به آنها پردازند (به تفکیک هر بخش):

واکسیناسیون در بیماران با نقص ایمنی - ارزیابی بیماران قبل از پیوند و بعد از پیو ند - پیشگیری دارویی از عفونت در پیوند ها - عفونی کودکان - عفونتهای مختلف مانند سل، ایدز و نقص ایمنی در کودکان - sepsis و عفونتهای تنفسی فوقانی و تحتانی در کودکان

محتوای آموزشی :

عنوان دروس اجباری core curriculum

ردیف	موضوع (syllabus)	سال دستیاری	زمان (ساعت)
	<p>دروس پایه :</p> <ul style="list-style-type: none"> * باکتری‌شناسی پزشکی * ویروس‌شناسی پزشکی * انگل‌شناسی پزشکی * قارچ‌شناسی پزشکی * نقش ژنتیک انسانی در بیماری‌های عفونی * نقش ایمونولوژی در بیماری‌های عفونی * اصول مدیریت در نظام‌های سلامت * اصول و مبانی اقتصاد بهداشت * اصول اپیدمیولوژی بیماری‌های عفونی * مبانی بررسی و کنترل همه‌گیری‌ها * مطالعات اپیدمیولوژیک * میزان‌ها و شاخص‌های سلامت * آمار حیاتی * اصول حفاظت و پیشگیری از بیماری‌ها * اصول بیوتکنولوژی و مهندسی ژنتیک * فرآورده‌های بیولوژیک * مبانی تشخیص آزمایشگاهی بیماری‌های عفونی * روش‌های تصویربرداری در تشخیص بیماری‌های عفونی * اصول فارماکولوژیک و داروشن اسی بالینی در بیماری های عفونی با تأکید بر آنتی‌بیوتیک‌ها * اصول مبارزه با بیماری‌های عفونی و کنترل عفونت‌ها * اصول غربالگری و بیماریابی اصول surveillance * اصول غربالگری و بیماریابی <p>- دروس نظری:</p> <ul style="list-style-type: none"> - تشخیص بیماری‌های عفونی - تب و هیپرترمی و برخورد با بیمار تبدار - سریوسیس - عفونت‌های مغز و مننژ - عفونت‌های گوش و سینوس‌ها 		

		<ul style="list-style-type: none"> - عفونت‌های چشم - عفونت‌های سیستم تنفسی - عفونت‌های قلب و عروق - عفونت‌های گوارش و کبد و پریتوان - عفونت‌های سیستم ادراری - عفونت‌های تناسلی و بیماری‌های مقابله‌ای - عفونت‌های مفاصل و استخوان‌ها - برخورد با شوک و تشنج و اغما - برخورد با اختلالات گازهای خونی و آب والکترولیت - برخورد با بیماران سرپایی عفونی - تب و راش - برخورد با بیماران مبتلا به اختلال ایمنی و عفونت‌های فرصت‌طلب - ایمنو و شیمیوپروفیلاکسی - برخورد با بیماران عفونی از دیدگاه پیشگیری - برخورد با HIV/AIDS - برخورد با هپاتیت‌های حاد و مزمن ویروسی - بیماری‌های عفونی و حاملگی - بیماری‌های عفونی و نارسایی کلیه - بیماری‌های عفونی و نارسایی کبد - بیماری‌های پریونی - بیماری‌های ویروسی - بیماری‌های باکتریال - بیماری‌های انگلی - بیماری‌های قارچی - بیماری‌های ریکتزیال - عفونت‌های بیمارستانی - گندزدایی و استریلیزاسیون - کنترل و دفع زباله‌های عفونی - برخورد با بیماران پیوندی - سندروم‌های مقلد عفونت‌ها - برخورد با بیماران نوتروپنیک، تحت شیمی‌درمانی و اسپلنکتومی شده - درمان‌های Empiric - عفونت در سالمدان و خانم‌های باردار - برخورد با گزیدگی‌ها - عفونت‌های مسافرین - کنترل عفونت در سوختگی‌ها - بیوتوریسم - بیماری‌های نوپدید و بازپدید - بیماری‌های مشترک - مقامات‌های میکروبی و Antibiotic Stewardship - منتخبی از اطلاعات و دستورالعمل‌های کشوری در باره بیماری‌های عفونی
--	--	--

INFECTIOUS DISEASES

- 1- MICROBIAL PATHOGENESIS
- 2- HOST DEFENSE MECHANISMS
- 3- EPIDEMIOLOGY OF INFECTIOUS DISEASES
- 4- CLINICALMICROBIOLOGY
- 5- ANTI-INFECTIVETHERAPY
- 6- FEVER
- 7- UPPER RESPIRATORY TRACT INFECTIONS
- 8- PLEUROPULMONARYAND BRONCHIALINFECTIONS
- 9- URINARY TRACT INFECTIONS
- 10- INTRA-ABDOMINAL INFECTION
- 11- CARDIOVASCULARINFECTIONS
- 12- CENTRALNERVOUS SYSTEM INFECTIONS
- 13- SKIN AND SOFT TISSUE INFECTIONS
- 14- GASTROINTESTINALINFECTIONS AND FOOD POISONING
- 15- BONE AND JOINT INFECTIONS
- 16- DISEASESOFTHE REPRODUCTIVEORGANS AND SEXUALLYTRANSMITTEDDISEASES
- 17- EYE INFECTIONS
- 18- HEPATITIS
- 19- ACQUIRED IMMUNODEFICIENCYSYNDROME
- 20- MISCELLANEOUSSYNDROMES
- 21- VIRAL DISEASES
- 22- PRION DISEASES
- 23- CHLAMYDIALDISEASES
- 24- MYCOPLASMA DISEASES
- 25- RICKETTSIOSES,EHRLICHOSES, AND ANAPLASMOSIS
- 26- BACTERIAL DISEASES
- 27- MYCOSES
- 28- PROTOZOAL DISEASES
- 29- DISEASESDUETO TOXICALGAE
- 30- DISEASES DUE TO HELMINTHS
- 31- ECTOPARASITICDISEASES
- 32- DISEASES OF UNKNOWN ETIOLOGY
- 33- NOSOCOMIAL INFECTIONS
- 34- INFECTIONS IN SPECIAL HOSTS
- 35-SURGICALAND TRAUMA-RELATEDINFECTIONS
- 36- BIODEFENSE
- 37- ZOOSES
- 38-PROTECTION OF TRAVELERS

انتظارات اخلاق حرفه‌ای (Professionalism) از دستیاران:

I- اصول اخلاق حرفه‌ای

از دستیاران و دانش آموختگان این رشته انتظار می‌رود:

الف- در هوژه نوع دولتی

- (۱) منافع بیمار را بر منافع خود ترجیح دهنده.
- (۲) در مواجهه با بیماران مختلف عدالت را رعایت کنند.
- (۳) در برخورد با بیماران به تمام ابعاد جسمی، روانی و اجتماعی آنان توجه داشته باشند.
- (۴) در تمامی مراحل مراقبت از بیماران وقت کافی صرف نمایند.
- (۵) به خواسته‌ها و آلام بیماران توجه داشته باشند.
- (۶) منشور حقوق بیمار را در شرایط مختلف رعایت کرده و از آن دفاع کنند.

ب- در هوژه وظیفه شناسی و مسئولیت

- (۱) نسبت به احجام وظائف خود تعهد کافی داشته باشند.
- (۲) به سوالات بیماران پاسخ دهند.
- (۳) اطلاعات مربوط به وضعیت بیمار را با مناسبترین شیوه در اختیار وی و همراهان قرار دهند.
- (۴) از دخالت‌های بی مورد در کارهای همکاران پرهیز نمایند و با اعضای تیم سلامت تعامل سازنده داشته باشند.
- (۵) در تمامی مراحل مراقبت و انتقال بیماران احساس مسئولیت نمایند.
- (۶) برای مصاحبه، انجام معاينه و هر کار تشخیصی درمانی از بیماران اجازه بگیرند.
- (۷) در رابطه با پیشگیری از تشدييد بیماری، بروز عوارض، ابتلای مجدد، انتقال بیماری و نیز بهبود کیفیت زندگی به طور مناسب به بیماران آموزش دهند.

ج- در هوژه شرافت و درستگاری

- (۱) راستگو باشند..
- (۲) درستگار باشند.
- (۳) رازدار باشند.
- (۴) حریم خصوصی بیمار را رعایت نمایند.

و به معنای واقعی، پندار، گفتار و کردار نیک را سر لوحه فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی، درمانی و زندگی اجتماعی خود قرار دهد

د- در هوژه احترام به دیگران

- (۱) به عقاید، آداب، رسوم و عادات بیماران احترام بگذارند.
- (۲) بیمار را به عنوان یک انسان در نظر گرفته، نام و مشخصات وی را با احترام یاد کنند.
- (۳) به وقت بیماران احترام گذاشته و نظم و ترتیب را رعایت نمایند.
- (۴) به همراهان بیمار، همکاران و کادر تیم درمانی احترام بگذارند.
- (۵) وضعیت ظاهری آنها مطابق با شئون حرفه‌ای باشد.

ه- در هوژه تعالی شغلی

- (۱) انتقاد پذیر باشند.
- (۲) محدودیت‌های علمی خود را شناخته، در موارد لازم مشاوره و کمک بخواهند.
- (۳) به طور مستمر، دانش و توانمندی‌های خود را ارتقاء دهند.
- (۴) اقدامات تشخیصی درمانی مناسب را مطابق با امکانات و دستوردهای علمی در دسترس انجام دهند.
- (۵) استانداردهای تکمیل پرونده پژوهشی و گزارش نویسی را رعایت کنند.

II- راهکارهای عمومی برای اصلاح فرآیند آموزش اخلاق حرفه‌ای در محیط‌های آموزشی :

(لطفاً راهکارهای پیشنهادی را دقیقاً مطالعه کنید و مواردی را که با دوره انطباق ندارد حذف نمایید)
انتظار می‌رود، دستیاران، در راستای تحکیم اخلاق حرفه‌ای در محیط‌های آموزشی با کمک استادان خود در جهت اقدامات زیر تلاش نمایند:

کمک به فراهم کردن شرایط فیزیکی (Setting) مناسب :

- فراهم ساختن شرایط مناسب برای انجام امور شخصی و خصوصی در محیط‌های آموزشی و درمانی نظری استفاده از پرده و پاراوان در هنگام معاینات وغیره
- حضور یک پرستار همجنس بیمار یا همراه محروم او در کلیه معاینات پزشکی در کنار پزشک (دستیار) و بیمار
- فراهم کردن سیستم هم اتفاقی بیمار و همراه (متلاً مادر و کودک در بخش‌های کودکان)
- ایجاد محیط مناسب، مطمئن و ایمن مناسب با باور‌های دینی و فرهنگی بیماران، همراهان، استادان و فراغیر ان نظری فراهم ساختن محل نمازو نیایش برای متقاضیان

کمک به اصلاح فرآیندهای اجرایی :

- همکاری با مدیران اجرایی بیمارستان در جهت اصلاح فرآیندهای اجرایی نظری فرایندهای جاری در بخش‌های پذیرش، بستری، تامین دارو، تجهیزات و ترخیص بیماران به طوری که بیماران سردرگم نشوند و امور را به آسانی طی کنند.
- تکریم مراجعین و کارکنان بیمارستان ها
- توجه به فرآیندهای اجرایی بیمارستان در جهت تسهیل ارائه خدمات و رفاه حداکثری بیماران وارائه‌ی پیشنهادات اصلاحی به مدیران بیمارستان

کمک به فراهم شدن جومناسب آموزشی :

- مشارکت در ایجاد جو صمیمی و احترام آمیز در محیط‌های آموزشی
- تلاش در جهت حذف هرگونه تهدید و تحریق در محیط‌های آموزشی
- همکاری‌های مناسب و موثرین بخشی و بین رشته‌ای
- سازمان‌دهی و مشارکت در کارهای تیمی
- تشویق به موقع عملکرد مناسب کارکنان، دستیاران سال پایین تر و فراغیران دیگر
- مشارکت در معرفی الگوها به مسئولین آموزشی
- مشارکت فعال در تقویت Role modeling
- تلاش در جهت تقویت ارتباطات بین فردی
- مشارکت و همکاری در تدوین ارائه‌ی دستورالعمل‌های آموزشی به فراغیران (Priming)
- رعایت حقوق مادی، معنوی و اجتماعی استادان، دانشجویان و اعضای تیم سلامت

ترویج راهبرد بیمار محوری :

- حمایت از حقوق مادی، معنوی و پژوهشی بیماران اعم از جسمی، روانی و اجتماعی (با هرنزد، مذهب، سن، جنس و طبقه اقتصادی اجتماعی)، در تمام شرایط
- جلب اعتماد واطمینان بیمار در جهت رعایت حقوق وی
- ارتباط اجتماعی مناسب با بیماران نظری: پیش سلامی، خوشروی، همدردی، امید دادن، وغیره
- پاسخگویی با حوصله به سوالات بیماران در تمامی شرایط

- دیگر فانه شورای آموزش پژوهشی و تخصصی-تایپ تنفیذ در هشتاد و یکمین نشست شورا-فرداد ۹۴**
- آموزش نحوه‌ی پاسخگویی مناسب به سوالات بیماران به دستیاران سال پایین‌تر و فراگیران دیگر
  - معرفی خود به عنوان پزشک مسئول به بیمار، همچنین معرفی دستیاران سال پایین‌تر، کارورز، کارآموز و پرستار با نام و مشخصات به بیماران
  - پرسش از عادات غذایی، خواب، استحمام و تمایلات رفاهی بیماران و کمک به فراهم کردن شرایط مورد نیاز برای آن‌ها
  - توجه به بهداشت فردی بیماران.
  - توجه به کمیت و کیفیت غذای بیماران در راند‌های آموزشی و کاری
  - توجه به نیاز‌های بیماران برای اعمال دفعی آسوده در راند‌های آموزشی و کاری با تأکید بر شرایط خصوصی آنان
  - توجه به اینمی بیمار (Patient Safety) در کلیه‌ی اقدامات تشخیصی و درمانی
  - کمک در فراهم کردن شرایط آسان برای نماز و نیایش کلیه بیماران متقارضی، با هر آیین و مذهب در بخش، به ویژه، برای بیماران در حال استراحت مطلق.
  - احترام به شخصیت بیماران در کلیه شرایط.
  - پوشش مناسب بیماران در هنگام معاینات پزشکی
  - احترام و توجه به همراهان و خانواده بیماران
  - تجویز هرگونه دارو، آزمایش و تجهیزات درمانی با توجه به وضعیت اقتصادی و نوع پوشش ب یمه‌ای بیماران و اجتناب از درخواست آزمایشات گران قیمت غیرضروری
  - استفاده مناسب از دفترچه و تسهیلات بیمه‌ای بیماران
  - ارتباط با واحدها و مراجع ذی صلاح نظیر واحد مددکاری، در باره رفع مشکلات قابل حل بیماران
  - اخذ اجازه و جلب رضایت بیماران برای انجام معاینات و کلیه پروسیجرهای تشخیصی و درمانی
  - رعایت استقلال و آزادی بیماران در تصمیم گیری‌ها
  - خودداری از افشاری مسائل خصوصی (راز) بیماران
  - ارائه‌ی اطلاعات لازم به بیماران در باره‌ی مسائل تشخیصی درمانی نظیر: هزینه‌ها - مدت تقریبی بستری وغیره
  - درمجموع، رعایت STEEP به معنای:
  - ارائه‌ی خدمات ایمن (safe) به بیماران
  - ارائه‌ی خدمت به موقع (Timely) به بیماران
  - ارائه‌ی خدمت با علم و تجربه‌ی کافی (Expertise) به بیماران
  - ارائه‌ی خدمت مؤثر و با صرفه وصلاح (Efficient) به بیماران
  - ودر نظر گرفتن محوریت بیمار (Patient Centered) در کلیه‌ی شرایط

مشارکت و ترغیب آموزش و اطلاع رسانی نکات مرتبط با اخلاق:

- آموزش ارتباط مناسب و موثر حرفه‌ای به دستیاران سال پایین‌تر و فراگیران دیگر
- مشارکت در آموزش مسائل اخلاق حرفه‌ای به دستیاران سال پایین‌تر و دانشجویان
- آموزش یا اطلاع رسانی منشور حقوقی بیماران، مقررات Dress Code و مقررات اخلاقی بخش به دستیاران سال پایین‌تر و فراگیران دیگر
- اشاره مستمر به نکات اخلاقی در کلیه فعالیت‌ها و فرآیند‌های آموزشی نظری و عملی نظیر: گزارشات صبحگاهی، راندها، کنفرانس‌ها، درمانگاه‌ها و اتاق‌های عمل
- نقد اخلاقی فرآیندهای جاری بخش در جلسات هفتگی با حضور استادان، دستیاران و فراگیران دیگر
- فراهم کردن شرایط بحث و موشکافی آموزشی در مورد کلیه سوء اقدامات و خطاهای پزشکی (Malpractices) (پیش آمده در جلسات هفتگی با حضور استادان، دستیاران و فراگیران دیگر)
- مشارکت دادن فراگیران رده‌های مختلف، در برنامه‌های آموزش بیماران

جلب توجه مستمر دستیاران سال پایین‌تر و فرآگیران دیگر به سایر موارد اخلاقی از جمله:

- برخورد احترام آمیز با نسوج ، اعم از مرده یا زنده
- برخورد احترام آمیز با اجساد فوت شدگان
- همدردی با خانواده فوت شدگان
- نگهداری و حفظ اعضای بدن بیماران، عملکرد طبیعی اندام ها و حفظ زیبایی بیماران تا حدی که داشت و فناوری روزاجازه می دهد
- احترام به حقوق جنین ، از انعقاد نطفه تا تولد در شرایطی که مجوز اخلاقی و شرعی برای ختم حاملگی نیست
- اهمیت دادن به وقت های طلایی کمک به بیماران و اجتناب از فوت وقت به منظور جلوگیری از از دست رفتن شانس بیمار برای زندگی یا حفظ اعضا بدن خود
- تجویز منطقی دارو و در خواست های پارا کلینیک
- رعایت Clinical Governance در کلیه ای تصمیم گیری های بالینی ، تجویز ها و اقدامات تشخیصی درمانی

پایش و نظارت مستمر فرآگیران:

- حضور در کلیه برنامه های آموزشی (گزارشات صبحگاهی - راندهای کاری و آموزشی - درمانگاه - کشیک های شبانه - تومور بورد - سی پی سی - وغیره) و نظارت بر حضور سایر فرآگیران از طریق واگذاری مسئولیت ، پیگیری تلفنی و حضور در کشیک ها ، سرکشی به درمانگاه ها و اورژانس ها و نظایر آن ، به منظور ایجاد تدریجی مسئولیت پذیری اجتماعی در خود و فرآگیران دیگر حضور به موقع بر بالین بیماران اورژانس
- توجه به عملکرد عمومی خود و فرآگیران دیگر نظری (عملکرد ارتباطی اجتماعی ، نحوه پوشش ، نظم و انضباط) از طریق رعایت مقررات Dress Code، ارائه بازخورد به فرآگیران دیگر و تاکید بر الگو بودن خود
- توجه اکید به عملکرد تخصصی خود و فرآگیران دیگر نظری (اخذ شرح حال و معاینات تخصصی بیماران ، درخواست منطقی آزمایشات ، تفسیر و ادغام یافته ها ای بالینی و پارا کلینیکی ، استنتاج و قضاؤت بالینی ، تشخیص بیماری ، تصمیم گیری های بالینی ، تجویز منطقی دارو ، انتخاب و انجام اقدامات درمانی ، طرز درخواست مشاوره های پزشکی ، ارجاع بیماران ، اقدامات پژوهشی ، استفاده از رایانه و نرم افزار های تخصصی و پیگیری بیماران) از طریق اهمیت دادن به تکمیل مستمر لایگ بوک و جلب نظارت مستقیم استادان به منظور کاستن از فراوانی سوء عملکرد ها و خطاهای پزشکی (Malpractices)
- رعایت اخلاق پژوهشی در تدوین پایان نامه ها بر اساس دستو العمل های کمیته اخلاق در پژوهش .
- اجتناب اکید از انجام تحقیقات به خرج بیماران و انجام روش هایی که دستیاران به آن تسلط ندارند.
- اهمیت دادن به نحوه تکمیل و تنظیم پرونده های پزشکی ، به طوری که در حال حاضر و آینده به سهولت قابل استفاده باشند .

۱۱۱- نکات اختصاصی اخلاق حرفه‌ای مرتبط با رشته:

توضیحات :

- * شیوه اصلی آموزش اخلاق حرفه‌ای ، Priming و Role modeling (طراحی وارائی فرایندها) است .
- * عملکرد اخلاقی دستیاران ، از راه نظارت مست مر بوسیله ارزیابی Log book از طریق وارزیابی ۳۶۰ درجه توسط اعضای هیئت علمی گروه انجام می شود.
- * بخش موظف است ، در موضوعات مورد نیاز ، برای آموزش نظری و عملی دستیاران و فرآگیران دیگر برنامه ریزی نماید .
- * مناسب است ، یکی از اعضای هیئت علمی بخش ، به عنوان مسئول اجرای بهینه ای مفاد فوق تعیین گردد .

References:

منابع درسی که با استفاده از آنها آموزش این برنامه قابل اجرا است :

الف - کتب اصلی :

آخرین چاپ

1. The principle and practice of Infectious Diseases (Mandel)
2. principle of internal Medicine (Harrison)

دستورالعمل های کشوری

ب - مجلات اصلی :

گزیده مقالات NEJM-CID مرتبط با بیمارهای عفونی

ج - تعیین منابع درسی مرتبط با دوره توانمندسازی بهداشتی - پژوهشی ، بر عهده گروه آموزشی یا تیم ارائه دهنده است ولی لازم است حتما از مطالب مرتبه مندرج در آخرین چاپ کتاب مندل نیز استفاده شود

توضیح :

- (۱) درمواردی که طبق مقررات ، آزمون های ارتقا و پایانی انجام می شود ، منابع آزمونهای اساس آئین نامه های موجود ، توسط هیئت ممتحنه رشته تعیین خواهد شد و منابع ذکر شده در این صفحه راهنمایی است برای اجرای این برنامه .
- (۲) در مورد کتب ، منظور آخرین نسخه چاپ شده در دسترس است .
- (۳) در مورد مجلات ، منظور مجلاتی است که در طول دوره دستیاری منتشر می شوند .
- (۴) با توجه به اینکه دستیاران بیماریهای عفونی سال اول در اختیار گروه داخلی هستند ، رفرانس امتحان بر اساس گروه بیماریهای داخلی تعیین گردد .

Student Assessment:

ارزیابی دستیار:

■ DOPS	■ OSCE	■ ارزیابی مقاله	■ آزمون ۳۶۰ درجه	■ آزمون تعاملی رایانه ای	■ شفاهی	■ Logbook	■ Mini cex
■ ارزیابی پورت فولیو				ب : دفعات ارزیابی (Periods of Assessment) سالیانه - در طول دوره آزمون نهائی			

شرح وظایف دستیاران:

شرح وظایف قانونی دستیاران در آئین نامه های مربوطه آورده شده است . مواردی که گروه بر آن تاکید می نماید عبارتند از :
تطابق با مصوبات وزارت خانه و وظایف حرفه ای دانش آموختگان

حداقل هیئت علمی مورد نیاز (تعداد - گرایش - رتبه) :

چهار عضو هیات علمی با شرایطی که حداقل یک نفر از آنها در رتبه استادی و یا دونفر در مرتبه دانشیاری باشند، به ازای هر دستیار اضافی یک نفر به اعضای هیات علمی اضافه شود.

کارکنان دوره دیده یا آموزش دیده مورد نیاز برای اجرای برنامه:

فضاهای تخصصی مورد نیاز:

فضاهای تخصصی مورد نیاز این دوره که باید در دانشگاه مجری در دسترس باشند عبارتند از :
 * آزمایشگاه مجهر میکروب شناسی و مولکولار (PCR) میکروارگانیسم ها از جمله میکوبacterium و HIV در بیمارستان
 ■ اتفاق های ایزوبله در بخش با شرایط :
 ایزولاسیون Droplets ، Contact ، Air Born و وسائل حفاظتی لازم

تنوع و حداقل تعداد بیماری های اصلی مورد نیاز در سال :

تعداد	بیماری
۶۰	تب مالت
۶۰	سل
۱۰۰	پنومونی
۱۰۰	عفونت های ادراری
۲۰	منزیت
۵۰	پای دیابتی
۱۰۰	هپاتیت ویروسی
۲۰	HIV
۵۰	sepsis
۵۰	STD

تعداد تخت مورد نیاز برای هر دستیار در طول دوره:

به ازای هر دستیار ۶ تخت آموزشی در بخش‌های عفونی

توضیح: در ارزشیابی هابر اساس کل دستیاران موجود بخش تعداد تخت مورد نیاز محاسبه خواهد شد.

امکانات کمک آموزشی مورد نیاز:

* کلاس آموزشی بخش

* سالن کنفرانس در دسترس برای برنانه‌های آموزشی جمعی

* اینترنت پرسرعت قابل دسترس

* کتابخانه بخش با کلیه رفرازهای مورد نیاز

* با یگانی سازماندهی شده براساس سیستم ICD 10

* اتاق اساتید

* پاویونهای مجزای دستیاری

* سیستم نگهداری طبقه بندی شده پرونده بیماران و پورت فولیوی دستیاری

* اتاق رئیس بخش با منشی و کارشناس آموزشی

* امکانات لازم برای مدیر برنامه دستیاری

* رایانه در دسترس مجهر به کلیه نرم افزارهای تخصصی مورد نیاز

* ویدیو پروژکتور

* اوره德 یا ویژیوالایزر

* وجود رایانه به تعداد اعضای هیات علمی و سیستم Wierless برای استفاده دستیاران و اساتید

* کامپیوتر PC و دسترسی آسان به چاپگر در صورت لزوم

* وجود فضای مستقل به عنوان mini lab که مجهر به امکانات ابتدایی آزمایشگاهی جهت تهیه اسمیر ورنگ آمیزیهای گرم

و گیمسا و نیز میکروسکوپ و کامپیوتر باشد

تجهیزات تخصصی مورد نیاز:

آسپیراتور	▪	وسایل انواع بیوپسی و آسپیراسیون
چراغ معاينه	▪	چراغ UV
ست کامل معاينه	▪	مولازهای آموزشی
ست کامل احیاء	▪	دستگاه ECG
کپسول اکسیژن	▪	ترازو
فیلترهای HEPA برای اتاق های ایزوله	▪	نگاتوسکپ
فیلترهای هوایی	▪	دستگاه سونوگرافی
و		لازم است این وسایل برای بخش و درمانگاه بصورت مجزا تهیه شود.

رشته های تخصصی یا تخصص های مورد نیاز:

الف: رشته های مورد نیاز: رشته هایی که چرخش در آن بخش ها در برنامه رشته تخصصی عفونی دیده شده. رادیولوژیست -

پاتولوژیست - جراحی، داخلی، کودکان وزنان

ب: تخصص های مورد نیاز: کلینیکال میکروبیولوژیست - فارما کولوژیست

معیارهای دانشگاهی مجاز به اجرای برنامه هستند:

دانشگاهی مجاز به راه اندازی این برنامه است که دارای ویژگی های زیر باشد :

(۱) واحد حداقل های مندرج در این برنامه باشد.

(۲) بیمارستانی که بخش عفونی آن در بیمارستان جنرال با همه امکانات ذکر شده باشد و بتواند برنامه را ادامه دهد.

(۳) مجری برنامه آموزشی دانشگاهی میتواند باشد که در چهار رشته اصلی داخلی، کودکان، زنان و جراحی تربیت دستیار داشته باشد

نقش دانش آموختگان در سیستم ارجاع و پزشکی خانواده:

این دانش آموختگان در سطح ۲ سیستم ارجاع می باشند.

: (Program Evaluation) ارزشیابی برنامه

الف - شرایط ارزشیابی برنامه:

این برنامه در شرایط زیر ارزشیابی خواهد شد:

۱- گذشت ۳ سال از اجرای برنامه

۲- تغییرات عمده فناوری که نیاز به باز نگری برنامه را مسجل کند

۳- تصمیم سیاستگذاران اصلی مرتبط با برنامه

ب- شیوه ارزشیابی برنامه:

- نظر سنجی از هیئت علمی درگیر برنامه، دستیاران و دانش آموختگان با پرسشنامه های از قبل تدوین شده
- استفاده از پرسشنامه های موجود در واحد ارزشیابی و اعتبار بخشی دبیر خانه

ج- متولی ارزشیابی برنامه:

متولی ارزشیابی برنامه، واحد ارزشیابی و اعتبار بخشی دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی با همکاری کمیته تدوین برنامه است.

د- نحوه باز نگری برنامه:

مراحل باز نگری این برنامه به ترتیب زیر است :

• گردآوری اطلاعات حاصل از نظر سنجی، تحقیقات تطبیقی و عرصه ای، پیشنهادات و نظرات صاحب نظران

• در خواست از دبیر خانه جهت تشکیل کمیته بازنگری برنامه

• طرح اطلاعات گردآوری شده در کمیته بازنگری برنامه

• بازنگری در قسمتهای مورد نیاز برنامه وارائه پیش نویس برنامه جدید به کمیسیون تدوین و برنامه ریزی آموزشی

۵-شاخص‌ها و معیارهای ارزشیابی برنامه:

معیار:

- *٪ درصد ۸۰
- *٪ درصد ۸۰
- *٪ درصد ۸۰
- طبق نظر ارزیابان
- طبق نظر ارزیابان

شاخص:

- * میزان رضایت دانش آموختگان از برنامه
- * میزان رضایت اعضای هیئت علمی از برنامه
- * میزان رضایت مدیران نظام سلامت از نتایج برنامه
- * میزان برآورد نیازها ورفع مشکلات سلامت توسط دانش آموختگان رشته
- * کمیت وکیفیت تولیدات فکری و پژوهشی توسط دانش آموختگان رشته

چارچوب ارزشیابی برنامه:

تذکر : ممکن است ، در ارزشیابی برنامه از چکلیست ضمیمه استفاده شود .

برنامه با استفاده از چارچوب زیر ارزشیابی خواهد شد . ممکن است پاسخ به هر یک از سوالات فوق ، نیازمند انجام یک تحقیق کامل باشد . در این مورد ارزیابان ، پس از تدوین ابزار مناسب ، اقدام به ارزشیابی برنامه خواهند نمود .

ردیف	سوال	منبع گردآوری داده ها	روش	معیار موردنظر
۱	آیا برنامه، در اختیار همه اعضای هیئت علمی و دستیاران قرار گرفته است؟	دستیاران - اساتید	پرسشنامه	>۸۰٪
۲	آیا محتوای برنامه، اطلاع رسانی کافی شده است؟	مستندات	مشاهده	>۸۰٪
۳	آیا اعضای هیئت علمی و دستیاران از اجزای برنامه آگاهی دارند؟	دستیاران - اساتید	پرسشنامه	>۵۰٪
۴	آیا در طول اجرای برنامه، وزارت متبع، دانشگاه و دانشکده از آن حمایت کرده است؟	تایید اساتید و مدیران	مشاهده و مصاحبه	>۷۰٪
۵	آیا باورها و ارزشها در طول اجرای برنامه رعایت شده است؟	ارزیابی فرایند	پرسشنامه	>۸۰٪
۶	آیا اجرای برنامه رشتہ را به دورنما نزدیک کرده است؟	ارزیابی فرایند	پرسشنامه	>۷۰٪
۷	آیا رسالت رشتہ در بعد آموزشی تحقق یافته است؟	Out came ارزیابی	پرسشنامه	>۷۰٪
۸	آیا وضعیت تولید علم و نشر مقالات روبه ارتقاء و در جهت دور نما بوده است؟	ارزیابی مقالات	مشاهده	+ (بلی)
۹	آیا پیامدهای پیش بینی شده در برنامه تحقق یافته اند؟	عملکرد دستیاران	ارزیابی عملکرد	>۸۰٪
۱۰	آیا برای اجرای برنامه، هیئت علمی لازم وجود دارد؟	مستندات	مشاهده	۱۰۰٪
۱۱	آیا تنوع بیماران برای آموزش و پژوهش در رشتہ کافی بوده است؟	مستندات	مشاهده	۱۰۰٪
۱۲	آیا تجهیزات تخصصی پیش بینی شده در اختیار قرار گرفته است؟	تجهیزات ارزیابی	مشاهده	۱۰۰٪
۱۳	آیا عرصه ها، بخش ها و واحدهای آموزشی ضروری برای اجرای برنامه فراهم شده است؟	عرصه ها ارزیابی	مشاهده	۱۰۰٪
۱۴	میزان استفاده از روش های فعال آموزشی چقدر بوده است؟	دستیاران	اصحابه	>۵۰٪
۱۵	آیا محتوای آموزشی رعایت شده است؟	برنامه ها	مستندات و مشاهده	>۸۰٪
۱۶	میزان رعایت ساختار دوره و رعایت بخش های چرخشی چقدر بوده است؟	دستیاران	اصحابه	>۸۰٪
۱۷	آیا رعایت انتظارات اخلاقی رضایت بخش بوده است؟	- بیماران	اساتید	>۹۰٪
۱۸	آیا منابع تعیین شده در دسترس دستیاران قرار دارد؟	مستندات	مشاهده	۱۰۰٪
۱۹	آیا دستیاران مطابق برنامه ارزیابی شده اند؟	مستندات	مشاهده	>۸۰٪
۲۰	آیا میزان اشتغال به کار دانش آموختگان در پستهای مرتبط رضایت بخش بوده است؟	دانش آموختگان	پرسشنامه	>۹۰٪
۲۱	آیا دانش آموختگان نقش ها و وظایف خود را در جامعه به شکل مطلوب انجام می دهند؟	مدیران محل اشتغال	پرسشنامه	>۷۰٪
۲۲	آیا موضوع تداخل وظایف با رشتہ های دیگر معضلاتی را در پی داشته است؟	اساتید	اصحابه	<۱۰٪
۲۳	میزان رضایت دستیاران و استادان از برنامه؟	دستیاران - اساتید	پرسشنامه	>۷۰٪
۲۴	میزان رضایت مدیران محل اشتغال دانش آموختگان از عملکرد آنها؟	مدیران	پرسشنامه	>۸۰٪

استانداردهای ضروری برنامه‌های آموزشی

- * ضروری است، برنامه‌ی مورد ارزیابی در دسترس اعضای هیئت علمی و دستیاران قرار گرفته باشد.
- * ضروری است، طول دوره که در برنامه‌ی مورد ارزیابی مندرج است، توسط دانشگاه‌های مجری رعایت شود.
- * ضروری است، شرایط دستیاران و رویدی به دوره‌ی مورد ارزیابی با شرایط مندرج در برنامه منطبق باشد.
- * ضروری است، ظرفیت پذیرش دستیار، در دوره با ظرفیت مصوب منطبق باشد.
- * ضروری است، ظرفیت پذیرش دستیار در راستای تامین حدود نیاز کلی کشور که در برنامه پیش‌بینی شده است باشد.
- * ضروری است دستیاران لاگبوك قبل قبولی، منطق با توانمندی‌های عمومی و اختصاصی مندرج در برنامه‌ی مورد ارزیابی در اختیار داشته باشند.
- * ضروری است، لاگبوك دستیاران به طور مستمر تکمیل و توسط استادان مربوطه پایش و نظارت شود و باز خورد لازم ارائه گردد.
- * ضروری است، دستیاران بر حسب سال دستیاری، پروسیجرهای لازم را بر اساس تعداد مندرج در برنامه انجام داده باشند و در لاگبوك خود ثبت نموده و به امضای استادان ناظر رسانده باشند.
- * ضروری است، در آموزش‌ها حافظ از ۷۰٪ روش‌ها و فنون آموزشی مندرج در برنامه، استفاده شود.
- * ضروری است، دستیاران در طول هفته طبق تعداد روزهای مندرج در برنامه در درمانگاه حضور فعال داشته، وظایف خود را تحت نظر استادان و یا دستیاران سال بالاتر انجام دهنده و برنامه‌ی هفتگی یا ماهانه درمانگاه‌ها در دسترس باشد.
- * ضروری است، دستیاران دوره‌های جراحی، در طول هفته طبق تعداد روزهای مندرج در برنامه تحت نظر استادان و دستیاران سال بالاتر در اتفاق عمل و دستیاران دوره‌های غیر جراحی در اتفاقهای پروسیجر حضور فعال داشته باشند و برنامه‌ی هفتگی یا ماهانه اتفاق‌های عمل در دسترس باشد.
- * ضروری است، دستیاران، طبق برنامه‌ی تنظیمی بخش، در برنامه‌های گزارش صحیح‌گاهی، کنفرانس‌های درون‌بخشی، مشارکت در آموزش رده‌های پایین‌تر و کشیک‌ها یا آنکالی‌ها حضور فعال داشته باشند و برنامه‌ی هفتگی یا ماهانه کشیک‌ها یا آنکالی‌ها در دسترس باشد.
- * ضروری است، دستیاران، طبق برنامه‌ی تنظیمی بخش، در برنامه‌های راندهای آموزشی، ویزیت‌های کاری یا آموزشی بیماران بستری حضور فعال داشته باشند.
- * ضروری است، کیفیت پرونده‌های پژوهشی تکمیل شده توسط دستیاران، مورد تائید گروه ارزیاب باشد.
- * ضروری است، دستیاران بر حسب سال دستیاری، بخش‌های چرخشی مندرج در برنامه را گذرانده و از رئیس بخش مربوطه گواهی دریافت نموده باشند و مستندات آن به رویت گروه ارزیاب رسانده شود.
- * ضروری است، بین بخش‌های اصلی و بخش‌های چرخشی همکاری‌های علمی از قبیل پیش‌بینی شده و برنامه‌ریزی شده وجود داشته باشد و مستنداتی که مبنی این همکاری‌ها باشند، در دسترس باشد.
- * ضروری است، دستیاران مقررات Dress code را رعایت نمایند.
- * ضروری است، دستیاران از منشور حقوق بیماران آگاه باشند و به آن عمل نمایند و عمل آنها مورد تائید گروه ارزیاب قرار گیرد.
- * ضروری است، منابع درسی اعم از کتب و مجلات موردنیاز دستیاران و هیات علمی، در قفسه کتاب بخش اصلی در دسترس آنان باشد.
- * ضروری است، دستیاران در طول دوره خود به روش‌های مندرج در برنامه، مورد ارزیابی قرار گیرند و مستندات آن به گروه ارزیاب ارائه شود.
- * ضروری است، دستیاران در طول دوره خود، حافظ در یک برنامه‌ی پژوهشی مشارکت داشته باشند.
- * ضروری است، در بخش اصلی برای کلیه دستیاران پرونده آموزشی تشکیل شود و نتایج ارزیابی‌ها، گواهی‌های بخش‌های چرخشی، تشویقات، تذکرات و مستندات ضروری دیگر در آن نگهداری شود.
- * ضروری است، بخش برای تربیت دستیاران دوره، هیات علمی موردنیاز را بر اساس تعداد، گرایش و رتبه‌ی مندرج در برنامه در اختیار داشته باشد و مستندات آن در اختیار گروه ارزیاب قرار گیرد.
- * ضروری است، بخش برای تربیت دستیاران دوره، کارکنان دوره‌دیده موردنیاز را طبق موارد مندرج در برنامه در اختیار داشته باشد.

دبير فانه شورای آموزش پزشكی و تخصصی-تایفع تنفيذ در هشتاد و یکمین نشست شورا-فرداد ۹۴

- * ضروری است ، دوره **فضاهای آموزشی عمومی موردنیاز** را از قبیل : کلاس درس اختصاصی ، قفسه کتاب اختصاصی در بخش و کتابخانه عمومی بیمارستان ، مرکز کامپیوتر و سیستم بایگانی علمی در اختیار داشته باشد .
- * ضروری است ، دوره ، **فضاهای تخصصی موردنیاز** را بر اساس موارد مندرج در برنامه در سطح دانشگاه در اختیار داشته باشند .
- * ضروری است ، **تعداد و تنوع بیماران** بستری و سرپایی مراجعه کننده به بیمارستان محل تحصیل دستیاران ، بر اساس موارد مندرج در برنامه باشند .
- * ضروری است ، به ازای هر دستیار به تعداد پیش‌بینی شده در برنامه ، **تحت بستری فعال** (در صورت نیاز دوره) در اختیار باشد .
- * ضروری است ، **تجهیزات موردنیاز** مندرج در برنامه در اختیار مجریان برنامه قرار گرفته باشد و کیفیت تجهیزات ، مورد تائید گروه ارزیاب باشد .
- * ضروری است ، بخش‌های چرخشی ، **مورد تأیید قطعی** حوزه‌ی ارزشیابی و اعتباربخشی دبر خانه باشند .
- * ضروری است ، دانشگاه ذیربیط ، **واجد ملاک‌های مندرج در برنامه** باشد .

استانداردهای فوق ، در **۳۱ موضوع** ، مورد تصویب کمیسیون تدوین و برنامه ریزی آموزشی قرار گرفته و جهت پیگیری و اجرا در اختیار واحد ارزشیابی و اعتباربخشی دبیرخانه شورای آموزش پزشكی و تخصصی قرار داده می‌شود . ضمناً یک نسخه از آن در انتهای کلیه برنامه‌های مصوب آورده خواهد شد .

دبیرخانه شورای آموزش پزشكی و تخصصی
کمیسیون تدوین و برنامه ریزی آموزشی

1-Postgraduate training program in infectious disease University of Toronto-Canada. Juan 2005 – page 1-13

2- Infectious Disease Society of America (IDSA) Clinical fellowship in infections disease.

3- American university of Beirut, core curriculum in infections disease.

4- ACGME fellowship training in infections disease 2005.

5-Infections disease subspeciality program of kingdom of Saudi Arabia core curriculum.

6-International society of infections disease, fellowship program in infections disease.

7-USA American Board of medical specialties page 1-71

Internet Address: http://www_abms.org including:

Miami University

Southwestern Medical Center

University of New Mexico Health Science Center

Massachusetts General Hospital (MGH),

Southwestern University-Illinois

Medical University of South Carolina (MUSC)

Kentucky University

Yale University-New Haven Connecticut

8-Jason R Frank. The Can Meds 2005 physician competency framework the Royal Society of physicians and surgeons of Canada

9 - <http://microbes.histoire.net/history.html>

- http://en.wikipedia.org/wiki/Infectious_disease: GNU Free Documentation License. Wikipedia® is a registered trademark of the Wikimedia Foundation,

10- David W. Tschanz, MSPH, PhD (August 2003). " Arab Roots of European Medicine " , Heart views 4(2).

11- ^{a b}Ibrahim B. Syed, PhD. (2002)."Islamic Medicine: 1000 years ahead of its times" , Journal of the Islamic Medical Association 2, P. 2-9.

12- Beretta M (2003). " The revival of Lucretian atomism and contagious diseases during the renaissance ". Medicina nei secoli 15 (2): 129-54. PMID 15309812 (http://www.ncbi.nlm.nih.gov/entrez/query.fcgi?cmd=Retrieve&db=pubmed&dopt=Abstract&list_uids=15309812).

۱۳- رویکردی نوین به آموزش پزشکی تخصصی - آموزش نسبی بر توانمندی - انتشارات دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی

۱۴- اصول لازم برای سیستم امتحانات در آموزش پزشکی تخصصی - انتشارات دبیرخانه شورای آموزش پزشکی تخصصی

۱۵- آنچه برای یک برنامه آموزشی دستیاری لازم است - انتشارات دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی

۱۶- کارگاه‌های ابزار ارزیابی **Assessment tools** - انتشارات دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی

۱۷- راهنمای تدوین برنامه رشته های تخصصی - دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی - کمیسیون تدوین و برنامه ریزی آموزشی - سال ۱۳۸۸ و اصلاحات برنامه در سال ۱۳۹۲

دیگر فانه شورای آموزش پژوهشی و تخصصی-تاریخ تنفیذ در هشتاد و یکمین نشست شورا-فرداد ۹۴

صور تجلسه

برنامه دستیاری رشته تخصصی بیماریهای عفونی و گرمسیری، با تلاش امضا کنندگان زیر، در تاریخ ۱۳۹۳/۰۸/۲۸ به تصویب رسید و به عنوان سند در دیرینه شورای آموزش پزشکی و تخصصی نگهداری می‌شود.

نام و نام خانوادگی	امضا - مهر